HELHEDSORIENTERET BÆREDYGTIG JORDHÅNDTERING

Værktøj: Etablering af jordbanker generelt

Lokal jordhåndtering

Dette notat er udarbejdet som en undersøgelse af muligheder for etablering af jordbanker i forbindelse med byudviklingsprojektet for Vinge i Frederikssund Kommune.

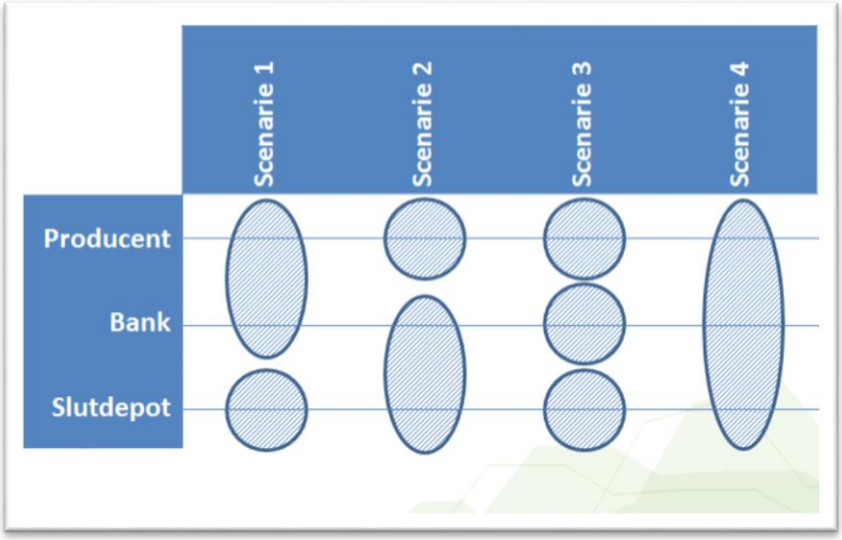
JORDBANKER

Når man skal etablere eller drive en jordbank, har det vist sig at den væsentligste udfordring og risiko er ansvar. Er det den organisation, der driver jordbanken, der er ansvarlig for jorden? Er det grundejeren der huser banken? Eller er det dem, der leverer jord til jordbanken der er ansvarlige?

I forhold til lovgivningen er det grundejeren, men det er muligt at indgår privatretlige aftaler, der placerer det økonomiske ansvar andre steder.

1 ANSVARSFORHOLD

Figuren er en grafisk oversigt over 4 mulige scenarier for ansvarsforhold for jordbanker. Ved ansvar for jordbanken menes det, at ansvarshaver sikrer, at jordtyper holdes adskilt, så jorden geotekniske egenskaber ikke forringes, at der ikke tilkøres jord fra områdeklassificerede/kortlagte områder, der kan være potentielt forurenede og at der ikke kommer ukendt jord ind i jordbanken. Mængden af ansvar varierer med størrelsen af og formålet af jordbanken.

Grafisk fremstilling af ansvarsforhold i forbindelse med oplægning af jord i jordbanker.

1.1 SCENARIE 1:

Producenten af jorden og ejeren af jordbanken er den samme. Jordmodtager er en anden. Ansvar for jorden ligger som udgangspunkt hos producenten med mindre andet aftales mellem de involverede parter.

1.2 SCENARIE 2:

Producenten af jorden afleverer blot til banken. Jordbankejer og modtager er den samme. Ansvar for jorden ligger som udgangspunkt hos modtageren, med mindre andet aftales mellem de involverede parter.

1.3 SCENARIE 3:

Producent – jordbankejer (grundejer) og modtager er tre forskellige parter. Ansvaret ligger som udgangspunkt hos jordbank-ejeren (hvis jordmodtager f.eks. er RGS90, Norecco el. lign.) med mindre, der laves specifikke aftaler om lejekontrakter og ansvarsforhold.

1.4 SCENARIE 2:

Producent, jordbankejer og modtager er den samme og derfor ansvarlig.

2 BESKRIVELSER AF JORDBANKER

For større udviklingsområder kan der med fordel etableres forskellige typer jordbanker, der opfylder forskellige behov. I det følgende er 3 eksempler på principielt forskellige jordbanker.

2.1 CENTRALE JORDBANKER:

Gældende for de centrale jordbanker er, at der er udpeget et stykke jord, som gennem hele eller store dele af anlægsperioden for byudviklingsprojektet er allokeret til jordoplag. Jorden i bankerne kan være opdelt efter jordtyper og kortlagte genanvendelsesmuligheder. De centrale jordbanker er store og kan modtage jord fra mange steder og fra forskellige bygherrer/entreprenører. Jorden distribueres ligeledes ud til forskellige bygherrer og entreprenører, der har forskelligt jordbehov på forskellige tidspunkter.

Jordbankerne kan ligge i så stor afstand fra opgravningslokaliteterne, at der skal læsses på lastbiler 2 gange. Store jordbanker skal have en eller anden form for opsyn, der kan sikre, at jorden internt på pladsen håndteres korrekt efter jordtyper og evt. forureningsforhold. Området skal indhegnes.

2.2 MODTAGE BANKER

En variant af ovenstående er Modtagebanker, der i princippet fungerer som en Central Jordbank, dog med den afgørende forskel at en Modtagebank ligger i umiddelbar tilknytning til det anlægsarbejde, der har behov for jordressourcen. Dette betyder at jorden ikke skal læsses om flere gange.

2.3 ULTRALOKALE JORDBANKER:

Gældende for de Ultralokale jordbanker er, at afstanden mellem ophavslokalitet, jordbank og slutlokalitet er så kort, at jorden kan transporteres rundt på dumpere - og gerne kun med 1 eller 2 læsninger.

1 :1 løsning:

Ultra-lokal flytning af jorden, hvor jorden transporteres fra en grund til en anden med et mellemoplag i midten. Her er der lavet aftale mellem producent og modtager og "liggetiden" i jordbanken er meget kort eller som minimum veldefineret.

Kvartersbanker:

Jordbanken tilknyttes anlægsarbejde på en række grunde inden for et ultra-lokalt område (et kvarter). Den omfatter én fælles bygherre eller flere, der kan gå sammen om at håndtere jorden. Det kan være en fordel, såfremt jordtyperne, der lægges i banken, opdeles, således at der relativt nemt kan adskilles mellem jord med forskellige geotekniske egenskaber.

MERE INFORMATION

Morten Størup
mst@niras.dk

Joan Krogh
jkh@niras.dk

Tlf. 3084 3667 Tlf. 3084 3671

Dette værktøj er udarbejdet for Region Hovedstaden og Bygherreforeningen af Niras A/S.

December 2015

Indholdet stilles frit til rådighed for interesserede brugere, og Region Hovedstaden og Bygherreforeningen er uden ansvar for anvendelsen heraf. Ved brug af citater fra teksten skal kilde angives.

Projektet har modtaget økonomisk støtte fra Region Hovedstaden.